

VPRAŠANJA

LAS IN ODOGOVORI PRISTOJNIH MINISTRSTEV
OBEH SKLADOV
(EKSRP in ESRR)

**Vprašanja vezana
na pripravo javnih pozivov
LAS 2021-2027**

Sofinancira
Evropska unija

SKUPNA
KMETIJSKA
POLITIKA

1.	<p>Če se zgodi, da v primeru investicijskega projekta, prijavitelj izmed dveh stopenj sofinanciranja (65 % in 80 %) za sklad EKSRP za vse stroške izbere 65 % sofinanciranje – ali je to stvar dopolnitve ali se mora stroškovnik pustiti kot je in se v tem primeru vse stroške financira samo v višini 65 %? Lahko morda Upravni odbor LAS odloči, da se v tem primeru stroškovnik popravi?</p>
	<p>Le za sklad EKSRP: Odločitev LAS, kaj smatra kot dopustna dopolnitev. Sicer pa naj bodo navodila upravičencem jasna, kakšna je stopnja sofinanciranja.</p>
2.	<p>V navodilih EKSRP sklada piše, da je za dokazilo o lastništvu nepremičnin potrebno priložiti kopije overjenih pogodb/soglasij. Zanima nas ali morajo biti notarsko overjene ali ne?</p>
	<p>Le za EKSPR: Lahko je overjeno na Upravni enoti.</p>
3.	<p>Pri skladu EKSRP je možnost predplačila z garancijo. Koliko odstotkov je možnosti predplačila z garancijo? Ali je to 30% vrednosti podpore iz odločbe do pravici do sredstev ali je to 50 % v skladu s tretjim odstavkom 44. člena Uredbe 2021/2116/EU?</p>
	<p>Če upravičenec predloži originalno bančno garancijo, velja do 50 % vrednosti odobrenih sredstev, kot sami navajate, v skladu s tretjim odstavkom 44. člena Uredbe 2021/2116/EU.</p>
4.	<p>Je lahko stopnja podpore tudi nižja od 80 % ali pa je ta postavka fiksna tudi za EKSRP? Z drugimi besedami, bi lahko LAS v javnem razpisu sam določil nižjo stopnjo podpore (kot je to bilo možno v predhodnem programskem obdobju) in tako sredstva razdelili med več različnih prijaviteljev kot sicer?</p>
	<p>Stopnja sofinanciranja je fiksna (za oba sklada) je 80 %. Za EKSRP pa se za stopnja javne podpore za naložbe oziroma investicije v gradnjo, pridobitev, vključno z zakupom, ali izboljšanje nepremičnin ter kmetijsko mehanizacijo zniža na 65 % upravičenih stroškov določene naložbe v okviru projekta (v okviru posameznega projekta sta lahko 80 % ali 65% glede na posamezen strošek).</p>
5.	<p>Med odgovori na vprašanja iz Uredbe, ki jih je ministrstvo zbiralo, je bilo zapisano, da se projekt lahko izjemoma začne pred oddajo vloge na pristojni organ, kadar projekt vključuje investicijsko dokumentacijo (ESRR) oziroma je lahko načeloma izvedeno JN (sklad EKSRP). Je v takem primeru relevantno, da se zabeleži začetek projekta z datumom npr. o potrditvi DIIP, ali je boljše, da se za začetek projekta šteje datum po oddaji vloge na pristojni organ, morebitni strošek investicijske dokumentacije pa se krije iz pavšala.</p>
	<p>Vprašanje ni razumljivo. Iz opisa je razvidno, da bi šlo za projekt investicijske narave. V skladu z 8. členom Uredbe LEADER/CLLD se za take projekte pavšalna stopnja (v višini 20 %) nameni za neposredne stroške osebja (in ne za ostale stroške).</p> <p>V okviru MDS CLLD je bila zaradi nejasnih predhodnih odgovorov sprejeta odločitev, da za vse velja, da če je upravičenec javni naročnik, pred vložitvijo vloge (na AKTRP oz. MKRR), ne sme skleniti pogodbe o oddaji javnega naročila za blago, storitev ali gradnjo, ki je predmet naložbe ali projekta.</p>
6.	<p>Upravičenca zanima v kateri sektor spada župnija?</p>
	<p>Glede sektorja gre za opredelitev LAS. Če gre za določitev oz. umestitev v okviru organov LAS potem bi bilo najbolj smiselno tolmačenje na Ministrstva za kulturo, kjer se župnije registrirajo.</p>
7.	<p>Ali je lahko župnija upravičenec za predplačilo brez bančne garancije?</p>
	<p>Možnost predplačil brez bančne garancije izhaja iz 33. člena ZIPRS: »za namenska sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega ali javnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod, javna agencija</p>

	<i>s področja kulture ali ustanova</i> «. Za tolmačenje tega zakona je pristojno Ministrstvo za finance.
8.	Obstajajo dileme glede stroškov zunanjih izvajalcev pri projektih investicijske narave. V uredbi so podani primeri (na primer nadzor, organizacija dogodkov oz. delavnic, pridobitev dovoljenj, priprava strokovnih in promocijskih gradiv). Predvidevamo, da v tem primeru niso našteje vse možnosti uveljavljanja str. zunanjih izvajalcev? Pri investicijskih projektih ostaja dilema kaj spada v pavšal in kaj lahko uveljavljajo kot str. zunanjih izvajalcev. Prosimo za obrazložitev.
	Šesti odstavek 8. člena Uredbe LEADER/CLLD navaja upravičene stroške, v primeru storitev zunanjih izvajalcev so navedeni primer, to pomeni, da so možnosti zunanjih izvajalcev širše. V okviru projektov investicijske narave se pavšalna stopnja (20 %) uporabi za neposredne stroške osebja pri projektu.
9.	Ali lahko upravičenec kot strošek zunanjega izvajalca v projektu investicijske narave uveljavlja strošek računovodskih storitev zunanjega izvajalca? Ali je upravičen strošek zunanjega izvajalca projektiranja?
	Stroški so upravičeni samo, če so neposredno povezani z projektom (z njenim izvajanjem in cilji). Računovodske storitve niso neposredni strošek investicijskega projekta. Strošek projektiranja je lahko upravičen samo, če je nastal po oddaji vloge na MKRR oz. AKTRP. Pridobitev projektne dokumentacije nastane pred vložitvijo vloge. Če strošek projektne dokumentacije nastane pred vložitvijo vloge, ne more biti upravičen strošek.
10.	Ali so občine upravičenke do predplačila v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna RS?
	Po preveritvi na Ministrstvo za finance, ki je odgovorno za Zakon o izvrševanju proračuna, kateri ureja predplačila, sporočam: Ministrstvo za finance pojasnjuje, da so predplačila po 33. členu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23 in 12/24; ZIPRS2425) namenjena določenim entitetam. Pri tem pa dodajamo, da se občine ne štejejo med upravičence do predplačila po 33. členu ZIPRS2425.
11.	Ali je pri projektih investicijske narave, kjer en strošek zajema gradnjo, nujno uveljavljati 20 % pavšal (upravičenec je Občina)?
	Da.
12.	Ali so lahko tržni produkti, kot so npr. investicije v muzej (za katerega se plača vstopnina), izdaja knjige (ki bo kasneje na trgu), itd. del LAS projekta?
	Da (pod pogoji iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD), vendar so v tem primeru prejemnik državne pomoči v skladu z 28. členom Uredbe LEADER/CLLD. Za projekte LAS oz. investicije/naložbe so upravičeni projekti, ki koristijo širšemu območju LAS in so predvideni v SLR. (7. člen Uredbe CLLD). Kako je konkretno izdaja knjige, ki jo bodo prodajali, kot dodana vrednost za območje LAS, je težko komentirati, ampak če imate to predvideno in obrazloženo v SLR je treba preveriti konkreten primer glede na vsebino in dodano vrednost za območje LAS. Je pa opomnik glede državne pomoči na mestu.
13.	Glede na prvi odstavek 31. člena uredbe (Upravičenec projekta mora ohraniti dejavnost, za namen katere je bila izvedena naložba), kako po koncu projekta obdržati delovno mesto/aktivnost/dejavnost še 5 let, če za to ni zagotovljen vir financiranja, delovno mesto pa je recimo nekomercialne narave? Ali lahko dejavnost/aktivnost/naložbo (npr. izvedba delavnic, svetovanj, naložba v kolesa, knjigo, mobilna služba za ranljive skupine, zasneževanje tekaških poti) upravičenci tržijo v komercialne namene po prenehanju financiranja? Lahko se

	<p>celo pokaže, da projekt ni tako dobro izpadel kot je bilo razvidno iz prijave in ni ne komercialnega interesa, ne interesa investitorjev po ohranjanju.</p>
	<p>Zaposlene po preteku projekta se lahko financira tudi z drugimi viri kot so npr. tudi drugi projekti. Plan ohranjanja dejavnosti po izvedeni naložbi naj bo razviden že iz prijave in na njem naj tudi temelji ocena projekta. Ni dovoljeno, da se investira v npr. kulturni dom, ki se potem čez 2 leti proda zasebniku, saj ni interesa za njegovo upravljanje. Zagotovljena mora biti trajnost, kot to določata 31. člen in 65. člen Uredbe 1060/2021/EU. Takšna naložba bi bila potem v celoti neupravičena.</p> <p>Upravičenec, ki uvede bistvene spremembe, določene v 65. členu Uredbe 2021/1060/EU, odtuji predmet podpore ali predmet podpore uporablja v nasprotju z namenom, za katerega je prejel javno podporo, mora vsa izplačana sredstva vrniti v proračun Republike Slovenije skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi oziroma se mu obseg podpore zniža skladno s 65. členom Uredbe 2021/1060/EU.</p> <p>Upravičenci lahko tržijo aktivnost (pod pogoji iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD), vendar so v tem primeru prejemniki državne pomoči v skladu z 28. členom Uredbe LEADER/CLLD.</p>
14.	<p>Kaj točno (katera dela) se lahko smatra za vodenje in koordinacijo projektov po postavki 23,33 EUR in ali to pripada samo vodilnemu partnerju v projektu?</p>
	<p>Glede na vsebino dela. Vodenje in koordinacija projekta: Gre za tip dela, ki ga opravlja vodja projekta in vrsto nalog, ki jih je potrebno opraviti na projektu v okviru tega dela, in sicer: izvajanje naloge vodenja partnerstva, koordiniranja med člani partnerstva ter skrb za izvajanje upravičenih aktivnosti za izvedbo projekta, vključno z informiranjem javnosti in promocijo projekta. Strokovna in tehnična pomoč na projektu: Gre za vrste dela, ki naj bi jih opravljal strokovni in tehnični sodelavec in znanje, ki je potrebno za opravljanje nalog v okviru tega dela. Gre za delo, ki naj bi ga opravljal strokovno tehnični sodelavec in vrsto nalog, ki jih je potrebno opraviti na projektu v okviru tega dela, in sicer: strokovna in tehnična pomoč pri opravljanju nalog povezovanja članov partnerstva, pomoč pri organizaciji, pripravi oziroma sodelovanju na javnih nastopih, tržnicah, razstavah, konferencah, delavnicah, spletnih webinarjih, pripravi dokumentacije za izbiro izvajalca zunanjih storitev, pripravi oz. distribuciji promocijskega materiala za namen informiranja in promocije projekta in pomoč pri izvajanju ostalih aktivnosti, ki so pomembne za izvedbo projekta.</p>
15.	<p>Če je prijavitelj zasebni zavod, kako si stroške dela izplačuje direktor? Kakšno pravno podlago potrebuje? Podpiše pogodbo sam s sabo (fizična oseba z zastopnikom pravne osebe)?</p>
	<p>Uredba LEADER/CLLD predpisuje urne postavke za opravljeno delo, zato se Agencija z izplačilom plače ne ukvarja več. Priložiti je potrebno pogodbo o zaposlitvi ali drugo obliko pogodbe za opravljanje dela (ter dokument s katerim je nekdo razporejen na delo projekta, če iz pogodbe to ni razvidno), ki pa jo direktor ne more podpisati sam s seboj. Za to je odgovoren svet zavoda (vsaj tako je bilo do sedaj).</p>
16.	<p>Ali je Biotehniška fakulteta lahko partner v projektu LAS Zgornja Gorenjska – BOJA? Ali lahko smatramo, da fakulteta pokriva tudi naše območje, saj študentje iz našega območja študirajo na tej fakulteti. Ali je to potrebno posebej opredeliti v javnem pozivu?</p>
	<p>Biotehniška fakulteta v vašem LAS ne more biti upravičenec, lahko je npr. zunanji izvajalec.</p>
17.	<p>Ali je komercialni projekt – primer: zadruga iz našega območja je večja odkupovalka mleka in bi želeli oblikovati sirarno. Izdelke (sir) bodo seveda komercialno prodajali. V kakšnem primeru je tak projekt lahko LAS projekt?</p>

	<p>Gre za predlog, ki bi bil lahko financiran preko drugih intervencij SKP (naložbenih, IRP12 - Regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih, itd.). Projekt, ki je upravičen v okviru drugih intervencij SN SKP 2023–2027 oziroma je financiranje možno prek drugih finančnih podpor, je lahko podprt s podporo za izvajanje projektov v okviru intervencije LEADER, če je takšna potreba prepoznana v SLR in izkazuje dodano vrednost za razvoj lokalnega območja, kot so povečanje socialnega kapitala, upravljanja, ali prispeva k rezultatu projekta (na primer skupni interes, skupina upravičencev, dostop javnosti do rezultatov projekta, inovativne značilnosti projekta na lokalni ravni, integrirani projekti).</p> <p>Podpore se lahko dodelijo za investicije oziroma naložbe na upravičenem območju LAS, in sicer kot del projekta, s poudarkom na širšem pomenu za območje LAS ter dodani vrednosti za projekt (kot so skupni interes, skupina upravičencev, dostop javnosti do rezultatov projekta, inovativne značilnosti projekta na lokalni ravni območja in prebivalcev območja LAS).</p> <p>Vabljeni, da spremljate terminski načrt javnih razpisov intervencij SKP in druge aktualne novice na: https://skp.si/javni-raspisi/okvirni-terminski-nacrt-objave-javnih-raspisov</p>
18.	<p>Kako reševati problem premostitve financiranja projekta za društva? Ali obstaja kakšna pravno formalna pot, da jim občine na območju pomagajo premostiti obdobje od ustvarjenih stroškov do prejetih sredstev iz strani ministrstev? Po prejetju sredstev bi denar društvo vrnilo občini.</p>
	<p>V skladu z 10. členom Uredbe LEADER/CLLD lahko društva uveljavljajo predplačilo. Za te upravičence je v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije, dovoljeno predplačilo do 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje projektov, in to predplačilo se enkratno odobri brez predložitve bančne garancije, in sicer do višine 30 % vrednosti podpore iz odločbe o pravici do sredstev za sklad EKSRP oziroma iz pogodbe o sofinanciranju za sklad ESRR. Če upravičenec uveljavlja predplačilo mora vložiti zahtevek za izplačilo sredstev najmanj v višini predplačila najpozneje v 180 dneh po izplačilu predplačila.</p>
19.	<p>Ali je lahko prijavitelj projekta oskrbnik planinske kočice, ki ima z lastnikom kočice (Planinsko društvo) podpisano pogodbo? Je določena minimalna doba za katero obdobje mora biti podpisana ta najemna pogodba?</p>
	<p>Odgovor Agencija: Kar težko je podati odgovor, saj je premalo informacij, kaj sploh želijo oz. kaj bo namen projekta. Prijavitelj projekta ne more biti oskrbnik, saj verjetno nima pravice do urejanja kočice. Morali bi videti pogodbo, kaj mu nalaga in kaj mu dopušča. Najemna pogodba mora trajati še pet let po zadnjem izplačilu sredstev.</p> <p>Upravičenec projekta mora ohraniti dejavnost, za namen katere je bila izvedena naložba, za katero je bila javna podpora izplačana v skladu s 65. členom Uredbe 2021/1060/EU, še najmanj pet koledarskih let po vložitvi zadnjega zahtevka za izplačilo sredstev za podpore za izvajanje projektov v okviru SLR. Kadar je upravičenec MSP, je ta rok 3 leta.</p>
20.	<p>7. odstavek 7. člena Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v obdobju do leta 2027, navaja, da je potrebno vsa dovoljenja oz. soglasja pridobiti najpozneje do zaključka izbirnega postopka projektov na ravni odločanja v LAS. Ali to pomeni, do potrditve na Upravnem odboru LAS?</p>
	<p>Da, tako ste določili že v pogodbi o ustanovitvi in v SLR.</p>
21.	<p>Ali lahko društva sredstva za lastno udeležbo (oz. zalaganje) pridobi iz sredstev pridobljenih na občinskih razpisih? Ali se to tolmači kot dvojno financiranje?</p>

	Upravičeni stroški posameznega projekta ne smejo biti financirani z drugimi javnimi sredstvi. V tem primeru bi šlo za dvojno financiranje.
22.	Ali lahko prostovoljsko društvo za partnerja kot zunanje izvajalce povabi drugo organizacijo prostovoljcev iz tujine in kakšen dogovor mora imeti sklenjen z njimi (primer taborniki v Bohinju gostijo tabornike iz drugih držav)?
	Vprašanje je nekoliko nerazumljivo. V primeru tujih partnerjev gre lahko za projekt sodelovanja LAS. Če so taborniki iz tujine zunanji izvajalci, morajo za opravljene storitve izstaviti račun. Če pa so partnerji, pa lahko sodelujejo, vendar njim mi ne moremo izplačati sredstev.
23.	V odgovorih na vprašanja smo zasledili kontradiktornost. Kot dopolnilo 8. odstavka 8. člena navajate, da se "postopek JN lahko izvede in načeloma podpiše tudi pogodba, le na začetek del v pogodbi je potrebno paziti. Začetek del je lahko šele po vložitvi vloge na Agencijo." Kot dopolnitev na 2. točko 1. odstavka 28. člena, ki sicer govori o državnih pomočeh pa ste na vprašanje "Če je upravičenec javni naročnik, pred vložitvijo vloge ne sme skleniti pogodbe o oddaji javnega naročila za blago, storitev ali gradnjo, ki je predmet naložbe ali projekta; ali pravilo velja le za projekte, kjer so upravičenci niso prejemniki državne pomoči." navedli, da to "izrecno piše le za državne pomoči ampak velja za vse projekte". Ali se torej pogodba o oddaji javnega naročila lahko podpiše že pred oddajo vloge na ARSKTRP ali MKRR?
	Glede na nejasno interpretacijo je bila v okviru MDS CLLD sprejeta odločitev, da za vse velja, da če je upravičenec javni naročnik, pred vložitvijo vloge (na AKTRP oz MKRR), ne sme skleniti pogodbe o oddaji javnega naročila za blago, storitev ali gradnjo, ki je predmet naložbe ali projekta.
24.	Razmišljamo, da bi sredstva v okviru javnih pozivov LAS razpisali po območju občin. Kar pomeni, da bi znotraj javnega poziva imeli 8 sklopov, toliko kot imamo vključenih občin v LAS, v okviru katerih bi razpisali sredstva. Koncept bi bil podoben kot pri problemskih območjih. Sredstva v okviru posameznega sklopa bi bila namenjena za izvajanje aktivnosti znotraj posameznega območja občine. Upravičenec bi lahko bil kdorkoli iz območja LAS, vendar bi moral izvajati aktivnosti znotraj tistega območja v okviru katerega bi se prijavil. S tem bi zasledovali teritorialno pokritost s projekti po celotnem območju LAS. Na takšen način bi razpisali le prva dva javna poziva (cca. 40% sredstev) – 1. JP iz EKSRP, 2. JP iz ESRR. V kolikor znotraj posameznega sklopa ne bi bilo prijav, bi pač sredstva ostala za prihodnje javne pozive LAS. Prosimo za vaše mnenje glede predloga razpisovanja. Ne bi želeli, da potrdimo razpisno dokumentacijo na nivoju LAS, potem pa je tak način razpisovanja s strani ministrstev zavržen.
25.	Vaše razmišljanje ni v skladu z nekaj dokumenti, pridobljenimi s strani EK, v katerih navajajo "lokalno ozemlje, ki ga pokriva LEADER/CLLD, mora biti skladno v geografskem, gospodarskem ali kulturnem smislu in z zadostno kritično maso" ter nadalje "slovenske lokalne akcijske skupine morajo s svojim SLR zagotoviti vključujočo in učinkovito krepitev zmogljivosti lokalnih akterjev pri pripravi projektov LEADER, ki imajo dodano vrednost in so reprezentativni za celotno ozemlje brez prevlade in nadzora lokalne uprave/občin". V skladu s prej navedenim mnenjem EK, predlagamo, da se poslužujete drugih oblik, kot je animacija območja.
26.	Projekti neinvesticijske narave – Pavšal pri neinvesticijskih projektih bodo prav tako stroški zunanjih strokovnjakov in storitev, stroški opreme, stroški gradnje, katerih pa ne bo treba dokazovati z računi in dokazili o plačilih, ampak jih bo potrebno dokazovati s podpornimi dokazili (npr. liste prisotnosti, zloženka, fotografije). Bo pa potrebno pavšalni del aktivnosti projekta in dosežke rezultatov projekta ter neposrednih učinkov podrobneje opisati v sami vlogi/prijavnici. Vprašanje: npr. da bodo upravičenci v okviru neinvesticijskega projekta postavili pet tematskih informacijskih tabel, ki bodo krite s pavšalom.

	Ali je potrebno za teh pet tabel ob vlogi zahtevati tudi vsa potrebna dovoljenja oziroma soglasja, ki jih za izvedbo projektov določajo področni predpisi? Ali bi zadostovala izjava upravičencev, da ima za izvedbo aktivnosti pridobljena vsa dovoljenja in soglasja v skladu z zakonodajo?
	V skladu s 7. členom Uredbe LEADER/CLLD morajo biti pridobljena vsa potrebna dovoljenja oziroma soglasja, ki jih za izvedbo projektov določajo področni predpisi (izdana najpozneje do zaključka izbirnega postopka projektov na ravni odločanja v LAS). 8. člen določa le obliko dodelitve nepovratnih sredstev, vendar je potrebno pogoje za dodelitev podpore upoštevati tudi za projekte neinvesticijske narave. Torej, če se za projekt prejme pavšal, to ne pomeni, da se lahko gradi ipd na črno. Absolutno morajo biti pogoji ob oddaji vloge izpolnjeni.
27.	Ali mora biti eno izmed meril ocenjevanja tudi doseganje horizontalnih ciljev? Ali je to opcijsko?
	Za sklad EKSRP pri določanju meril za izbor projektov velja 12. člen Uredbe LEADER/CLLD. Za ESRR se ob upoštevanju predmeta načina izbora operacij zagotovi zastopanost vseh splošnih horizontalnih načel, zato predlagamo vključitev merila za oceno prispevka k doseganju horizontalnih ciljev v javni poziv.
28.	V členu 10(3) Uredbe piše, da se pri uveljavljanju predplačila z bančno garancijo predplačilo izplača v 30 dneh od prejema bančne garancije. V kolikšnem času pa se izplača, kadar bančna garancija ni potrebna?
	Predplačilo brez bančne garancije se bo izplačalo direktno na podlagi odločbe o pravici do sredstev. ESRR: Za predplačilo bo potrebno preko IS eMA2 oddati zahtevek za predplačilo. Plačilni rok je 30 dni, kot pri rednih zahtevkih za izplačilo.
29.	Prosimo, potrdite: predplačilo z bančno garancijo je torej možno samo za EKSRP, za ESRR pa ne?
	Da.
30.	Upravičenec, ki uveljavlja predplačilo, bo moral v 180 dneh od izplačila predplačila vložiti ZZI najmanj v višini predplačila. Je ta ZZI dodaten glede na število ZZI, ki bi ga sicer vložili za projekt? Se pravi: če ima projekt samo eno fazo, se lahko najprej vloži en ZZI zaradi predplačila in nato še en ob koncu projekta? V nasprotnem primeru bi namreč ob predpostavki enega ZZI na fazo projekta to pomenilo, da mora biti projekt v 180 dneh od predplačila izveden v celoti.
	Odgovor AKTRP/ESRR: Ne to ni dodaten zahtevek, to je prvi redni zahtevek. Torej, če je operacija planirana samo v eni fazi in uveljavlja predplačilo, mora biti v celoti zaključena v 180 dneh in vložen hkrati prvi in končni zahtevek.
31.	Zanima nas, kako se izračunajo stroški dela v primeru neinvesticijskih projektov, kadar je upravičenec samostojni podjetnik. Iz Navodil MKRR o upravičenih stroških za sklad ESRR je razvidno, da med upravičene stroške samozaposlenih sodijo prispevki samozaposlenega (v celoti ali pa v deležu dela na operaciji) ter povračila stroškov v zvezi z delom (prevoz na delo in z dela, potni stroški, v celoti ali pa v deležu dela na operaciji). V navodilih za izvajanje projektov za sklad EKSRP je navedeno, da med stroške dela sodijo stroški plač samozaposlenih. Zanima nas, kaj točno vse sodi med upravičene stroške na skladu EKSRP v primeru samozaposlenih in kako se izračunajo. Ali se stroški dela tudi v primeru samozaposlenih izračunajo na podlagi ustrezne urne postavke glede na vsebino dela? Ali se bo časovnica, ki ste jo posredovali, uporabljala tudi v primeru stroškov dela samostojnih podjetnikov pri obeh skladih?
	Za obdobje do leta 2027, se v skladu z Uredbo LEADER/CLLD, stroški za projekte neinvesticijske narave dodelijo na podlagi metode izračuna za posamezen tip dela na projektu (vodenje in koordinacija na projektu, strokovna in tehnična

	<p>pomoč na projektu, izvajanje neindustrijske dejavnosti na projektu, prostovoljno delo).</p> <p>ESRR: V skladu s Prilogo 2 Uredbe LEADER/CLLD lahko samozaposleni uveljavlja urno postavko za vodenje in koordinacija na projektu, strokovna in tehnična pomoč na projektu, izvajanje neindustrijske dejavnosti, če izvaja takšen tip dela na projektu. Za dokazovanje mora priložiti dokazila, ki so za ESRR navedena na Prilogi 2 Uredbe LEADER/CLLD. Za EKSRP so potrebna dokazila navedena v Navodilih za izvajanje projektov za EKSRP.</p>
32.	<p>Po kateri opredelitvi mikro-, majhnih in srednje velikih podjetij naj se ravnajo prijavitelji?</p>
	<p>Opredelitev MSP, za katere imamo priglášeno shemo na podlagi Uredbe 651/2014/EU določa:</p> <p>Člen 1: Podjetje je vsaka pravna ali fizična oseba, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, ne glede na njeno pravno obliko. To zlasti vključuje samozaposlene osebe in družinska podjetja, ki se ukvarjajo z obrtjo ali drugimi dejavnostmi, ter partnerska podjetja ali združenja, ki se redno ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo.</p> <p>Člen 2: Število zaposlenih in najvišje finančne vrednosti, ki določajo vrsto podjetja. Kategorijo mikro, malih in srednjih podjetij (v nadaljnjem besedilu: MSP) sestavljajo podjetja, ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR. V kategoriji MSP se malo podjetje opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR. V kategoriji MSP se mikro podjetje opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijonov EUR. Še nekaj gradiva: https://www.gov.si/teme/mala-in-srednje-velika-podjetja/; https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1</p>
33.	<p>Zanima nas ali v skladu z 11. členom Uredbe velja, da društvo, ki ni zavezanec za DDV lahko uveljavlja DDV kot upravičen strošek v projektu? Kako pa je v primeru, če davčni zavezanec uveljavlja odbitek DDV na podlagi odbitnega deleža?</p>
	<p>Mali davčni zavezanci (npr. društvo) se lahko prostovoljno ID za DDV. Odločitev za prostovoljno ID je na strani davčnega zavezanca, če se prostovoljno ID, mora biti v sistemu DDV 5 let. Davčni zavezanci sami presodijo, če se jim je smiselno ID za DDV zgolj zato, da bodo po projektu, po katerem bodo opravljali obdavčeno dejavnosti (ta DDV ni upravičen strošek po projektu), v obračunu DDV uveljavljali odbitek DDV. Tudi, če se prostovoljno identificira za namene DDV, glede pravice do odbitka DDV velja, da ima pravico do odbitka DDV od nabav, ki bodo uporabljene v njegovi obdavčeni dejavnosti ali oproščeni dejavnosti s pravico do odbitka DDV. Če mali davčni zavezanec po projektu opravlja dejavnost, ki je sicer obdavčena z DDV, ima po DDV zakonodaji možnost, da pridobi pravico do odbitka DDV, če se prostovoljno identificira za DDV. Če presodi, da se ne bo ID za DDV, DDV v okviru projekta ni upravičen strošek."</p>
34.	<p>Kakšna je osnova za obračun stroškov dela pri ne-investicijskem projektu/ kako se izračuna vrednost neposrednih stroškov dela za s.p., ki nima pogodbe o zaposlitvi?</p>
	<p>Pri uveljavljanju dela v okviru projektov neinvesticijske narave samostojni podjetnik uveljavlja urno postavko glede na vsebino dela in priloži (za oba sklada)</p> <ul style="list-style-type: none"> · mesečna časovnica (obrazec ste LASi prejeli za oba sklada),

	<ul style="list-style-type: none"> · pogodbe v tem primeru ni, · dokazila o izvedenih aktivnostih, · sklep o vpisu v AJPES – se ga pridobi po uradni dolžnosti, · za ESRR v skladu z Navodili OU o upravičenih stroških (NUS) pa še, če zaposleni opravlja delo na več operacijah, izpolni skupno mesečno poročilo za vse operacije in drugo delo, ki ni financirano iz operacij (v skladu s Prilogo 1 NUS).
35.	<p>V 6. odstavku 8.člena Uredbe o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v obdobju do leta 2027, je navedeno da so upravičeni stroški naložbe oziroma investicije v neopredmetena sredstva, ki nimajo fizične ali finančne oblike: patenti, licence, strokovno znanje ali druga intelektualna lastnina. Prosimo za obrazložitev finančne oblike strokovno znanje in druga intelektualna lastnina. Kaj spada pod ti dve obliki. Lahko pod ti dve obliki uvrstimo različne razširjene študije, raziskave?</p>
	<p>Opredelitev neopredmetena sredstva izhaja iz Slovenskih računovodskih standardov, s katerimi si lahko pomagate: https://www.gov.si/assets/ministrstva/M...i-2024.pdf</p> <p>Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo, ki praviloma fizično ne obstaja. Praviloma se pojavlja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo. Neopredmetena sredstva zajemajo dolgoročno odložene stroške razvijanja, naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine in druge pravice ter v dobro ime prevzete organizacije (podjema).</p> <p>a) Neopredmetena sredstva so praviloma dolgoročna sredstva, ki soustvarjajo poslovne zmogljivosti. Neopredmetena sredstva so lahko tudi prejeta sredstva pri najemniku na podlagi najemne pogodbe, razen postavk, kot so filmi, videoposnetki, gledališke igre, rokopisi, patenti in avtorske pravice.</p> <p>b) Stroški raziskovanja so stroški izvirnega in načrtovanega preiskovanja, ki se opravlja v upanju, da bo pripeljalo do novega znanstvenega ali strokovnega znanja in razumevanja.</p> <p>c) Stroški razvijanja so stroški prenašanja ugotovitev raziskovanja ali znanja v načrt ali projekt proizvodnje novih ali bistveno izboljšanih proizvodov ali storitev, preden se začne njihovo proizvodnje oziroma opravljanje za prodajo.</p> <p>č) Koncesija je odobritev ali pooblastilo, ki ga dá država za izrabo naravnega bogastva ali opravljanje javne službe. Računovodsko se obravnava nabavna vrednost koncesije.</p> <p>d) Patent je pravica na podlagi izuma; praviloma ga izrablja lastnik sam in hkrati drugim prepove njegovo izrabljanje, daje v promet proizvode, pridobljene po zavarovanem izumu, in prejema nadomestila, če kdo drug po pogodbi izrablja njegov s patentom zavarovani izum. Računovodsko se obravnavajo nabavna vrednost patenta in stroški v zvezi z njegovim nastajanjem.</p> <p>e) Licenca je pravica do uporabe patenta. Računovodsko se obravnava nabavna vrednost licence, če je plačana vnaprej za daljše obdobje.</p> <p>f) Blagovna znamka je pravica, s katero se zavaruje blagovni znak, ki se v gospodarskem prometu uporablja za razlikovanje. Računovodsko se obravnavajo nabavna vrednost blagovne znamke oziroma stroški in izdatki v zvezi z njeno pridobitvijo.</p>
36.	<p>Spoštovani, prosim za pojasnilo glede števila opravljenih ur na projektu. V 8. členu UREDBE LEADER/CLLD je zapisano, da lahko za vsako vrsto dela- vodenje in koordinacijo, strokovno in tehnično pomoč in izvajanje neindustrijskih dejavnosti na projekt načrtujemo 1720 ur letno. Kaj točno to v praksi pomeni? - Da ima lahko vsak partner v projektu za vsako vrsto dela na leto 1720 ur ali - da imajo lahko vsi partnerji skupaj na projektu za vsako vrsto dela 1720 ur</p>

	<p>stroškov dela na leto?</p> <p>Kaj pomeni "na leto"? Če se projekt začne npr. v aprilu 2024 in traja do aprila 2025, koliko ur lahko uveljavlja partner? - od aprila 2024 do decembra 2024 = 1720 ur in od januarja 2025 do aprila 2025 = 1720 ur ali - se šteje to obdobje kot eno leto, torej skupaj 1720 ur?</p>
	<p>Vsaka zaposlena oseba upravičenca, ki bo opravljala delo na projektu ima na voljo 1720 ur na letni ravni. - "Na leto" pomeni ure opravljene od 1.1. do 31.12. v dotičnem (posameznem) letu.</p>
37.	<p>Ali lahko dejavnost/aktivnost/naložbo (npr. izvedba delavnic, svetovanj, naložba v kolesa, knjigo, mobilna služba za ranljive skupine, zasneževanje tekaških poti) upravičenci tržijo v komercialne namene po prenehanju financiranja?</p>
	<p>Upravičenci lahko tržijo aktivnost (pod pogoji iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD), vendar so v tem primeru prejemniki državne pomoči v skladu z 28. členom Uredbe LEADER/CLLD.</p>
38.	<p>Ali je lahko ena oseba na projektu pisana na različne stroškovne enote (vodja projekta in strokovni delavec itd). ?</p>
	<p>Da. Tudi časovnica je pripravljena na način, da se izbere ustrezna urna postavka glede na vrsto dela.</p>
39.	<p>Ali in kdaj se lahko izvede investicija / gradnja na zemljišču (z GD), kjer je prijavitelj samo najemnik? Za koliko časa mora biti sklenjena najemna pogodba? Kako je v primeru, ko partner v projektu ni lastnik neke površine in želi urediti npr. parkovne površine za katere ni potrebno pridobiti GD? Ali zadostuje sklenjena pogodba o trajnem najemu stavbe in parcele okoli doma (za nedoločen čas, torej za več kot 10 let)?</p>
	<p>Upoštevajo se dokazila – pogoji za upravičenost in vezana dokazila: - če zemljišče, na katerem bo stavba zgrajena, ni v lasti upravičenca, mora biti med upravičencem in lastnikom zemljišča sklenjena notarsko overjena pogodba o najemu, pogodba o ustanovitvi stavbne pravice, koncesijska pogodba ali drugo dokazilo v skladu z 9. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (s trajanjem najmanj 5 let po zaključku operacije); - dokazilo o lastništvu zemljišč (izpis iz zemljiške knjige, pri čemer izpis pridobi skrbnik pogodbe sam, saj gre za vpogled v javne evidence), sklenjena notarsko overjena pogodba o najemu, pogodba o ustanovitvi stvarne služnosti, pogodba o ustanovitvi stavbne pravice, koncesijska pogodba ali drugo dokazilo v skladu z 9. členom Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Odgovor izhaja iz NUS (Navodila OU za upravičene stroške) – poglavje 3.1.2 Gradnja, velja pa tudi za EKSRP. Če je za gradnjo potrebno GD, bo že UE v postopku izdaje le tega zahtevala od investitorja, da izkaže pravico graditi.</p>
40.	<p>v okviru javnega poziva za LAS se sprašujemo, kam oziroma kako točno se naj umeščajo potni stroški med upravičene stroške pri neinvesticijskem oziroma investicijskem projektu. Če si prav razlagamo, gre nekako takole: - neinvesticijski projekt: so potni všteti v urne postavke po tipih dela in se jih ne da uveljavljati posebej,</p>

	<p>- investicijski projekt: so potni del pavšala in je zanje potrebno samo dokazati upravičenost poti.</p>
	<p>stroški za službena potovanja po svoji definiciji v skladu z NUS niso enaki stroškom dela.</p> <p>Pri neinvesticijskih projektih stroški za službena potovanja torej sodijo med preostale upravičene stroške, ki se financirajo v obliki pavšalne stopnje 40% upravičenih neposrednih stroškov osebja.</p> <p>Pri investicijskih projektih stroški za službena potovanja niso neposredno upravičeni. Upravičeno pa je, da gre oseba, ki opravlja naloge na projektu in katere delo se financira v obliki pavšalne stopnje 20% neposrednih stroškov na službeno pot povezano s projektom, kar je razvidno iz poročila o izvedenih aktivnosti</p>
41.	<p>Ali v primeru nakupa premične opreme prav tako zahtevate izris tlorisa prostora z vrisano opremo in pravnomočno uporabno ali pravnomočno gradbeno dovoljenje? Ali to velja samo za nepremično opremo.</p>
	<p>Glede tega ni nobenih novosti od prejšnjega programskega obdobja.</p> <p>Za premično opremo ni potrebno prilagati izrisa tlorisa ter gradbenega oz. uporabnega dovoljenja. Potrebno je navesti lokacijo, kje se ta nahaja, ko ni v uporabi. Vse to pa ne velja za opremo, ki se namešča v prostor. V tem primeru pa je potrebna vsa zahtevana dokumentacija.</p>
42.	<p>V kolikem času se lahko pričakuje izplačilo zahtevka po oddaji zahtevka na ARSKTRP. V kolikor bi oddali zahtevek na ARSKTRP npr. do septembra 2025 ali bi upravičenec dobil izplačilo še do konca leta 2025?</p>
	<p>Rok za izplačilo zahtevka je nekje 3 mesece, seveda če ni ugotovljenih nobenih večjih odstopanj in ni potrebno voditi posebnega ugotovitvenega postopka.</p> <p>Torej zahtevki, ki bodo vloženi na Agencijo do 30.9. v tekočem letu načeloma bodo izplačani še v tekočem letu.</p>
43.	<p>EKSPR Po kateri stopnji 80 % ali 65 % se sofinancira naslednje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nakup oz. postavitve sončne elektrarne (z nazivno el. močjo do 1 MW), • modularni objekt kot je npr. kontejner za sanitarije (gradbeno dovoljenje je potrebno);
	<p>Obe navedeni aktivnosti sodita pod 65 % sofinanciranje, saj se z postavitvijo sončne elektrarne izboljša nepremičnina, kontejner pa je tudi objekt po gradbeni zakonodaji, za katerega je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.</p>
44.	<p>Pri načrtovanem projektu gre za revitalizacijo naravnega habitata- čiščenje ribnika in ureditev okoliških zasaditev. Načrtovana dela so npr. izkopi, odstranjevanje mulja, ponovne zasaditve ipd.</p> <p>Zanima nas:</p> <p>- Ali lahko načrtovane stroške uvrstimo v kategorijo upravičenih stroškov v okviru LEADER/CLLD kot »naložbe oziroma investicije v opredmetena osnovna sredstva...« ali kot »stroški zunanjih izvajalcev«. Strošek bo izkazan na proračunski postavki oz. SM za ta projekt kot strošek »investicijskega vzdrževanja in izboljšav«, saj v tem konkretnem primeru ne gre za gradnjo oz.</p>

	<p>osnovno sredstvo.</p> <p>- Od opredelitve kategorije stroška je najbrž odvisna tudi višina sofinanciranja. Če bi šlo za naložbe v investicije, bi najbrž morali upoštevati višino sofinanciranja 65 %, če pa lahko to opredelimo kot storitev, pa bi lahko uveljavljali 80 % sofinanciranje.</p>
	<p>Čiščenje ribnika in ureditev okolice ter ostala dela kot jih navajate spodaj, sodijo pod naložbo oziroma investicijo v izboljšanje nepremičnine, kar pa sodi pod 65 % sofinanciranje, ne glede na to katero vrsto stroška izberete. Vrsta stroška ni pogojena z % sofinanciranja, potrebno je pogledati aktivnost, ki se bo izvedla. Torej naložbe oziroma investicije v gradnjo, pridobitev, vključno z zakupom, ali izboljšanje nepremičnin ter kmetijsko mehanizacijo znaša 65 % upravičenih stroškov. Vse ostalo sodi pod 80% sofinanciranje.</p>
45.	<p>postavitve učilnice na prostem, ki vključuje mobilno hiško (predvidevamo, da gre za opremo, ki se sofinancira po stopnji 80%) ter pripravljala dela (gradnja, ki se sofinancira po stopnji 65%)</p>
	<p>Obe naštetii aktivnosti sodita pod 65% sofinanciranje. Tudi mobilna hiška je objekt, za katerega je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje za nezahteven objekt.</p>
46.	<p>Ker se na terenu pojavljajo vprašanja in želimo biti sigurni s pravilnim odgovorom, se obračamo na vas s prošnjo za odgovor.</p> <p>Imamo odprt poziv LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline, pa imamo dilemo glede pravilnega sofinanciranja (80 % ali 65 %) za naslednje upravičene stroške- EKSRRP, ki niso v prilogi 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nakup liofilizatorja ...80 % sofinanciranje? • Nakup prebiralnega stroja za sadje ...80 % sofinanciranje? • Nakup folije za polaganje (vrtnarstvo).....80 % sofinanciranje? Stroj za polaganje folije in stroj za delanje grebenov pa 65 % sofinanciranje? <p>• Če bi podjetnik postavil fontano tokca (jabolčnik oziroma jabolčno vino), pa četudi gre za nakup opreme (postavitev fontane, hladilne posode za tokc), ali je ob prijavi dovolj pravnomočno gradbeno dovoljenje, ob zahtevku pa bi bilo uporabno dovoljenje?</p> <p>• Kmetija bi se prijavila za gradnjo apartmaja. Ob vlogi bi imeli gradbeno dovoljenje za turistično dejavnost. Ali se lahko prijavi kmetija oziroma posameznik, ki se tekom izvedbe projekta registrira za turizem (sobodajalec, dopolnilna dejavnost ipd...)? Ali je obvezno, da je posameznik registriran za dejavnost turizma že ob vlogi?</p>
	<p>»Projekt, ki je upravičen v okviru drugih intervencij SN SKP 2023–2027 oziroma je financiranje možno prek drugih finančnih podpor, je lahko podprt s podporo za izvajanje projektov v okviru intervencije LEADER, če je takšna potreba prepoznana v SLR in izkazuje dodano vrednost za razvoj lokalnega območja, kot so povečanje socialnega kapitala, upravljanja, ali prispeva k rezultatu projekta (na primer skupni interes, skupina upravičencev, dostop javnosti do rezultatov projekta, inovativne značilnosti projekta na lokalni ravni, integrirani projekti).«</p> <p>Glede na stroje, ki jih omenjate, bi bilo možno financiranje v okviru drugih intervencij SN SKP, ki so namenjene za naložbe v kmetijstvu, predvsem IRP35 (predelava in trženje), tudi IRP02, dopolnilne dejavnosti na kmetiji IRP25, pa</p>

	<p>tudi v okviru IRP04, IRP12 idr. Razen folije, ki ni upravičen strošek v okviru naložbenih intervencij. Predlagamo, da spremljate okvirni terminski načrt: https://skp.si/javni-raspisi/okvirni-terminski-nacrt-objave-javnih-raspisov, kdaj bodo javni razpisi za omenjene intervencije objavljene.</p> <p>Upoštevati je treba tudi da do podpore v okviru intervencije LEADER niso upravičeni stroški investicije in nakupi opreme, mehanizacije in storitev, namenjenih za zasebno rabo.</p> <p>V kolikor pa je izkazana dodana vrednost projekta za razvoj vašega lokalnega območja in smatrate, da se takšen projekt prijavi kot projekt v okviru SLR, potem je stopnja sofinanciranja, kot jo določa 9. člen Uredbe LEADER/CLLD in sicer: stopnja javne podpore posameznega projekta znaša 80 % upravičenih stroškov projekta, razen za- naložbe oziroma investicije v gradnjo, pridobitev, vključno z zakupom, ali izboljšanje nepremičnin ter kmetijsko mehanizacijo znaša 65 % upravičenih stroškov naložbe v okviru projekta. Seznam kmetijske mehanizacije izhaja iz kataloga stroškov iz Pravilnik o katalogu stroškov in njihovih vrednostih na enoto, pri katerem bodi te pozorni na zadnje spremembe pravilnika.</p>
47.	<p>Društvo postavi stalno razstavo, zaračunavalo bo vstopnine. Je tu DDV upravičen strošek?</p>
	<p>Društvo z zaračunavanjem vstopnin za stalno razstavo opravi obdavčeno storitev in ima pravico do odbitka DDV, razen če gre za društvo s statusom kulturnega društva in so izpolnjeni pogoji za oprostitvev po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1. V slednjem primeru bi šlo za opravljanje storitev, oproščenih brez pravice do odbitka DDV (torej za DDV kot upravičen strošek).</p>
48.	<p>Še eno vprašanje v zvezi s pridobivanjem ponudb imam. Zanima me, kako je s ponudbami iz tujine? Ali lahko dobavljamo stvari iz tujine tudi, če gre za stvar, ki se jo lahko dobi tudi v Sloveniji, pa vemo, da je npr. v Avstriji cenejša ali bolj kvalitetna? Kako se obračunava DDV v takih primerih?</p>
	<p>Računi iz tujine so sprejemljivi. To je bilo dopustno že v prejšnjem programskem obdobju.</p> <p>Glede DDV pri čezmejnem poslovanju, mora podjetje, ki blago kupi in prejme za poslovne namene iz druge države EU, prijaviti in plačati DDV na transakcijo, kot če bi bilo samo prodajalec tega blaga, in sicer po stopnji, ki se uporablja v njegovi državi.</p> <p>Podjetje, ki storitve za poslovne namene naroči in prejme od ponudnika iz druge države EU mora obračunati DDV na transakcijo, kot če bi bilo samo ponudnik te storitve, in sicer po stopnji, ki velja v njegovi državi (po postopku obrnjene davčne obveznosti). Lahko je tudi izven EU, ampak mora biti DDV ustrezno obračunan (plačan).</p>
49.	<p>(EKSRP in ESRR) : Upravičenci pripravljajo projekt neinvesticijske narave. V okviru projekta bi se želeli udeležiti izobraževanja, usposabljanja, ki se izvaja v tujini. Ali lahko uveljavljajo ure udeležbe na usposabljanju? Npr. da se upoštevajo ure prihoda, odhoda in udeležbe na usposabljanjih. Ali so te ure upravičen ali neupravičen strošek?</p>
	<p>ODGOVOR: NE. Upošteva se tretji odstavek 7. člena Uredbe LEADER/CLLD. Projekt mora biti izveden na upravičenem območju LAS. Upravičena območja LAS so naselja z manj kakor 10.000 prebivalci, določena na dan 1. januar 2022 po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije. Izjemoma se lahko</p>

	<p>projekt, ki ne vsebuje naložbe, izvaja tudi v naseljih z več kakor 10.000 prebivalci, če takšen projekt koristi razvoju območja LAS. Ne glede na prvi in drugi stavek tega odstavka so aktivnosti promocije upravičene tudi zunaj območja LAS na celotnem območju Republike Slovenije. Hkrati je potrebno upoštevati, da morajo biti v okviru projekta aktivnosti izvedene na območju LAS ter cilji in kazalniki doseženi na območju LAS. Izobraževanje v tujini v okviru projekta ni upravičen strošek.</p>
50.	<p>VPRAŠANJE 2 (EKSRP): Upravičenci v okviru LAS projektov sofinanciranih iz sredstev EKSRP so lahko tudi fizične osebe. Ali lahko fizične osebe (ni kmet, ni s.p.) sodelujejo oz. so v partnerstvu projekta neinvesticijske narave? Fizična oseba nima nobene podlage (pogodbe). Q</p>
	<p>V okviru projektov neinvesticijske narave fizične osebe kot take ne morejo biti upravičenci (le tako kot ste omenili, kmet, nekdo, ki ima avtorsko oz. podjemno pogodbo..). Lahko pa fizična oseba nastopa v projektih investicijske narave, kjer priloži račune.</p>
51.	<p>Upravičenci v okviru LAS projektov sofinanciranih iz sredstev EKSRP so lahko tudi kmetje. V primeru projekta neinvesticijske narave ima kmet določeno tudi urno postavko. Kdo je kmet? Kako se ga identificira oz. preverja ali je kmet? Ali je kmet tisti, ki ima status kmeta, da ima KMG-MID? Kdaj je nekdo identificiran kot kmetija? Kdo je nosilec in kdo so družinski člani kmetije</p>
	<p>Kmetija mora biti vpisana v RKG kjer pridobi KMG-MID številko, v skladu z Uredbo o RKG. Uporabljajo urno postavko za kmeta lahko uveljavljajo vpisani nosilec KMG-MID in družinski člani, ki so vpisani v RKG.</p>
52.	<p>Kako se dokaže, da je oseba članica zasebnega zavoda (nimajo pogodb o zaposlitvi) in da dela na določenem projektu?</p>
	<p>Zavod mora imeti svoje akte oz. statut, kjer je določeno kako postaneš član. Član priloži tisto dokazilo, mora pa biti razvidno za to določeno osebo. Ostala dokazila so skladna z navodili</p>
53.	<p>V projektu investicijske narave bi sodelovali Občina, javni zavod, MSP in kmetija. V osnovi gre za izdelavo interaktivne igre. Občina bi obnovila prostor, javni zavod, MSP in kmetija pa bi nakupili vsak nekaj opreme ter opravili delo pri promociji/prepoznavnosti. Razmišljajo o možnosti trženja igre oz. zaračunavanja vstopnine.</p> <p>Ali se v tem primeru sredstva javnega zavoda (ki bi potencialno zaračunaval vstopnino) vključujejo v shemo de-minimis?</p>
	<p>V primeru, da se zaračunava vstopnina bi šlo za državno pomoč, vendar ne deminimis, temveč po shemi "GBER" za MSP, na podlagi Uredbe 651/20214/EU.</p>
54.	<p>Ali je sporno, da fizična oseba, ki ima isti naslov kot kmetija in odprt s.p. (za kmetij. Dejavnost) prijavi projekt na EKSRP kot VP in je kmetija partner v projektu ? V primeru, da ima s.p/popol. s.p. mizarstvo, verjetno ni dileme. Verjetno se lahko prijavi tudi KMG kot VP in fizična oseba kot partner, ki »živi na kmetiji« pa ni član KMG ?</p>
	<p>Na istem sedežu sta lahko kmetija in kmetijsko gospodarstvo (kot firma). Glede na vaš primer in interpretacijo urnih postavk pa opozarjamo na umetno</p>

	<p>ustvarjanje pogojev:</p> <p>"V skladu z 62. členom Uredbe 2021/2116/EU ARSKTRP ne odobri vloge ali zahtevka za izplačilo sredstev, če ugotovi, da je upravičenec pogoje za pridobitev oziroma izplačilo sredstev ustvaril umetno v nasprotju s cilji podpor."</p>
55.	<p>na vas naslavljamo eno vprašanje, in sicer po Uredbi o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v obdobju do leta 2027 je strošek nakupa zemljišč (brez objekta) upravičen do največ 10 % upravičenih stroškov posameznega projekta. Kako pa je z nakupom objekta?</p> <p>Če prav razumemo je nakup objekta v skladu z Navodili OU o upravičenih stroških za sredstva EKP 2021-2027 za sklad ESRR upravičen strošek in zanj ni nobenih omejitev, prav tako pa se lahko na tem skladu za ta strošek zaprosi za 80 % sofinanciranje. Ali isto velja tudi pri skladu EKSRP?</p> <p>Nakup objekta bi seveda bil samo ena od aktivnosti celostnega projekta, ki bi sledil ciljem in kazalnikom SLR, vključeval več partnerjev, zagotavljal sektorsko pokritost, prav tako pa bi z drugimi aktivnostmi projekta razvili še druge vsebine, s katerimi bi kupljen objekt dobil vsebino in pomen za območje LAS. Vrednost vseh upravičenih stroškov takšnega projekta bi bila 100.000,00 €, nakup objekta pa bi bil cca. 50% stroškov.</p>
	<p>predstavniki ESRR sporočajo, da pravilno razumete določbe in Navodila.</p> <p>Za sklad EKSRP velja, da za nakup objekta ni omejitev (v okviru 10 % ipd), vendar je stopnja sofinanciranja 65 %.</p>
56.	<p>Če je prijavitelj zasebni zavod, kako si stroške dela izplačuje direktor? Kakšno pravno podlago potrebuje? Podpiše pogodbo sam s sabo (fizična oseba z zastopnikom pravne osebe?)?</p>
	<p>Odgovor AKTRP: Uredba LEADER/CLLD predpisuje urne postavke za opravljeno delo, zato se Agencija z izplačilom plače ne ukvarja več. Priložiti je potrebno pogodbo o zaposlitvi ali drugo obliko pogodbe za opravljanje dela (ter dokument s katerim je nekdo razporejen na delo projekta, če iz pogodbe to ni razvidno), ki pa jo direktor ne more podpisati sam s seboj. Za to je odgovoren svet zavoda (vsaj tako je bilo do sedaj).</p>
57.	<p>Ali je lahko prijavitelj projekta oskrbnik planinske kočice, ki ima z lastnikom kočice (Planinsko društvo) podpisano pogodbo? Je določena minimalna doba za katero obdobje mora biti podpisana ta najemna pogodba</p>
	<p>Odgovor AKTRP: Kar težko je podati odgovor, saj je premalo informacij, kaj sploh želijo oz. kaj bo namen projekta. Prijavitelj projekta ne more biti oskrbnik, saj verjetno nima pravice do urejanja kočice. Morali bi videti pogodbo, kaj mu nalaga in kaj mu dopušča. Najemna pogodba mora trajati še pet let po zadnjem izplačilu sredstev. Upravičenec projekta mora ohraniti dejavnost, za namen katere je bila izvedena naložba, za katero je bila javna podpora izplačana v skladu s 65. členom Uredbe 2021/1060/EU, še najmanj pet koledarskih let po vložitvi zadnjega zahtevka za izplačilo sredstev za podpore za izvajanje projektov v okviru SLR. Kadar je upravičenec MSP, je ta rok 3 leta.</p>
58.	<p>Ali so lahko tržni produkti, kot so npr. investicije v muzej (za katerega se plača vstopnina), izdaja knjige (ki bo kasneje na trgu), ... del LAS projekta?</p>

	<p>DA (pod pogoji iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD), vendar so v tem primeru prejemniki državne pomoči v skladu z 28. členom Uredbe LEADER/CLLD. Za projekte LAS oz. investicije/naložbe so upravičeni projekti, ki koristijo širšemu območju LAS in so predvideni v SLR. (7. člen Uredbe CLLD). Kako je konkretno izdaja knjige, ki jo bodo prodajali, kot dodana vrednost za območje LAS, je težko komentirati, ampak če imate to predvideno in obrazloženo v SLR je treba preveriti konkreten primer glede na vsebino in dodano vrednost za območje LAS</p>
59.	<p>Ali lahko upravičenec kot strošek zunanega izvajalca v projektu investicijske narave uveljavlja strošek računovodskih storitev zunanega izvajalca? Ali je upravičen strošek zunanega izvajalca projektiranje?</p>
	<p>Stroški so upravičeni samo, če so neposredno povezani z projektom (z njenim izvajanjem in cilji). Računovodske storitve niso neposredni strošek investicijskega projekta. Strošek projektiranja je lahko upravičen samo, če je nastal po oddaji vloge na MKRR oz. AKTRP. Pridobitev projektne dokumentacije nastane pred vložitvijo vloge. Če strošek projektne dokumentacije nastane pred vložitvijo vloge, ne morem biti upravičen strošek</p>
60.	<p>EKSRRP SKLAD Ali lahko nosilec kmetijskega gospodarstva uveljavlja predplačilo? Na kakšen način? Kakšno vlogo igra status kmeta?</p>
	<p>Nosilec kmetijskega gospodarstva ni upravičen do predplačila po ZIPRS. Glede možnosti za fizično osebo z bančno garancijo se je potrebno pozanimati v okviru banke.</p>
61.	<p>Pozdravljeni.</p> <p>Ker nismo 100% pri določanju odstotkov sofinanciranja opreme, prosimo za usmeritev.</p> <p>1) Nakup in menjava kuhinjskih elementov v kuhinji (stenske omarice, inox delovni pult, sanitarni umivalnik, pomivalni stroj, stenska napa). Ker gre za opremo, smatramo, da je za vse 80% sofinanciranja.</p> <p>2) Nakup kontejnerja. Polovica bo zaprta za skladišče opreme za vzdrževanje poti, polovica pa bo odprta s steklom, ki bo služil za info točko. Glede na to, da gre za enostavni objekt, ki ga lahko premaknemo na drugo lokacijo, smatramo, da je višina sofinanciranja 80%.</p> <p>3) Nakup samohodnega motokultivatorja z mulčerjem, motorne kose, akumulatorske kose, motorne žage, set rezalne garniture, drevesne škarje, akumulatorski višinski obvejevalnik. Se vsa ta oprema smatra kot kmetijska mehanizacija, ne glede na to, da nekaj kosov ni v Katalogu stroškov? Ali je oprema, ki ni v Katalogu sofinancirana 80%?</p>
	<p>Najprej je treba opozoriti, da investicije in nakupi opreme, mehanizacije in storitev, namenjenih za zasebno rabo niso upravičen strošek.</p> <p>1) Nakup in menjava kuhinjskih elementov v kuhinji (stenske omarice, inox delovni pult, sanitarni umivalnik, pomivalni stroj, stenska napa). Ker gre za opremo, smatramo, da je za vse 80% sofinanciranja.</p> <p>ODGOVOR: Vse to je oprema, ki pa mora biti namenjena opravljanju dejavnosti.</p> <p>2) Nakup kontejnerja. Polovica bo zaprta za skladišče opreme za vzdrževanje poti, polovica pa bo odprta s steklom, ki bo služil za info točko. Glede na to, da gre za enostavni objekt, ki ga lahko premaknemo na drugo lokacijo,</p>

	<p>smatramo, da je višina sofinanciranja 80%.</p> <p>ODGOVOR: Pri nakupu kontejnerja gre za 65 % sofinanciranje.</p> <p>3) Nakup samohodnega motokultivatorja z mulčerjem, motorne kose, akumulatorske kose, motorne žage, set rezalne garniture, drevesne škarje, akumulatorski višinski obvejevalnik. Se vsa ta oprema smatra kot kmetijska mehanizacija, ne glede na to, da nekaj kosov ni v Katalogu stroškov? Ali je oprema, ki ni v Katalogu sofinancirana 80%?</p> <p>ODGOVOR: Prvotno je potrebno preveriti pogoj, če je možno pridobiti sredstva za predvidene stroje v kateri od drugih intervencij SN, kot izhaja iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD. Praktično vse kar je naštetu je mogoče dobiti podporo v okviru naložbenih intervencij: tako za enoosne traktorje, motorne kosilnice, električne škarje, pnevmatske škarje, bencinske ali baterijske žage, vendar za določen namen. Predlagamo, da spremljate ustrezne javne razpise na skp.si. Sicer velja za kmetijsko mehanizacijo iz kataloga stroškov 65 % sofinanciranje.</p>
62.	<p>Ali je za neinvesticijske projekte, ki tudi v sklopu pavšala ne vključujejo investicij v opredmetena sredstva (oprema, gradnja,...), potrebno pripraviti DIIP, v primeru, da je vsaj eden od partnerjev proračunski uporabnik? Hvala za odgovor.</p>
	<p>DA, ob vlogi morajo biti ne glede na obliko projekta izpolnjeni pogoji iz 7. člena Uredbe LEADER/CLLD, pridobljena vsa soglasja in dovoljenja idr. Neglede na to ali je pavšalni strošek ali ne, je potrebno priložiti vso potrebno dokumentacijo ob vlogi. Velja za oba sklada.</p>
63.	<p>Spoštovani,</p> <p>imam vprašanje glede morebitne spremembe namembnosti objekta. Upravičenec želi del starejše stanovanjske hiše, v kateri je v preteklosti že delovala trgovina, obnoviti in preurediti v prostor za izvajanje različnih vadb, ki bi jih uporabljala različna društva. Stavba ima gradbeno dovoljenje za dozidavo objekta iz leta 1957. Ali je za obnovo dela te hiše za prijavo na JP EKSRP ob vlogi dovolj obstoječe gradbeno dovoljenje ali potrebuje še npr. spremembo namembnosti objekta. Ali je možno, da spremembo namembnosti uredi naknadno in priloži ob zahtevku?</p>
	<p>Vlogi je potrebno priložiti ustrezno gradbeno dovoljenje, ki ustreza namenu projekta. Torej potrebno je urediti namembnost objekta pred oddajo vloge na javni poziv LAS oz. najkasneje do zaključka izbirnega postopka projektov na ravni odločanja LAS.</p>
64.	<p>Pri neinvesticijskemu projektu je upravičenka, ki bo uveljavljala stroške dela po urni postavki kmeta. Gospa je upokojenka in fizična oseba. Zanima jo, kako bo po prejemu sredstev obdavčena? Ali bo prejela obvestilo o prejemu sredstev s strani ARSKTRP in nato sama urejala na FURS ali se to uredi avtomatsko s strani ARSKTRP?</p>
	<p>Fizičnim osebam brez dejavnosti je Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja dolžna sama odvesti akontacijo dohodnine od predvidenega plačila.</p>
65.	<p>Zanima nas, ali so v neinvesticijskih projektih v obeh skladih s svojim delom lahko upravičenci tudi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osebe s statusom samostojnega kulturnega delavca • osebe s statusom zasebni športni delavec?
	<p>V okviru neinvesticijskega projekta za sklad EKSRP niti za sklad ESRR nobena oseba s tem statusom, ne more biti upravičenec, mora biti registriran kot s.p.</p>

66.	Ker je v primeru ESSR upravičenec do predplačila le vodilni partner projekta, nosilec projekta, s katerim se sklene pogodba o sofinanciranju, nas zanima ali ima nosilec projekta možnost predplačila le do višine 30 % vrednosti podpore, ki jo prejme vodilni partner ali do višine 30 % celotne vrednosti podpore, ki jo skupno prejmejo vsi konzorcijski partnerji.
	Odgovor MKRR: Za namenska sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega ali javnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod, javna agencija s področja kulture ali ustanova. Do 30% pogodbene vrednosti torej. Podpiše pogodbo za cel projekt in ne samo za svoj del.
67.	Ali imajo prostovoljna gasilska društva pravico do odbitka DDV, če sanirajo gasilski dom?
	Odbitek DDV je odvisen od namena uporabe gasilskega doma. Če gasilsko društvo v tem objektu opravlja oproščeno in obdavčeno dejavnost, ima pravico v delu, ki se nanaša na obdavčeno dejavnosti (odbitni delež).
68.	Ali je upravičenec za predplačilo lahko samo vodilni partner projekta, ali so lahko tudi partnerji v projektu?
	Sklad ESSR upravičenec je vodilni partner na projektu. Potrebno je paziti, da je vodilni partner lahko upravičenec po zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna RS, sicer na projektu ni mogoče uveljavljati predplačila Pri EKSRP predplačilo lahko uveljavljajo tudi drugi partnerji, ne samo vodilni partner
69.	Ali so do podpore upravičeni tudi samostojni podjetniki oz popoldanski sp?
	ESSR: Popoldanski s.p. je lahko vključen v projekt. Treba je upoštevati da je sklepanje podjemnih in avtorskih pogodb s svojimi zaposlenimi ter z osebami, ki pri upravičencu delujejo kot zakoniti zastopniki, člani organov upravljanja, ali nadzora neupravičen strošek. To pravilo velja tudi v primeru konzorcija, ko konzorcijski partnerji sklepajo podjemne in avtorske pogodbe z zaposlenimi, zakonitimi zastopniki, člani organov upravljanja ali nadzora pri svojih konzorcijskih partnerjih. Če nekdo dela v javnem zavodu, ne more hkrati na projektu nastopiti v karkni koli drugi vlogi. EKSRP: Ni omejitev glede statusa vlaganja, tako da je tudi popoldanski s.p. lahko upravičen do podpore.
70.	Pri neinvesticijskih projektih torej ni potrebno knjižiti dejanskih stroškov dela na stroškovnem mestu, ampak se knjiži samo višina in izplačilo zahtevka?
	EKSRP: v primeru uporabe poenostavljenih oblik stroškov na ločenem stroškovnem mestu projekta knjižijo le prihodki oziroma prilivi, medtem ko stroškov (izdatkov), ki se nanašajo in poplačujejo iz prejetih sredstev, ni treba evidentirati na stroškovnem mestu projekta. V primeru poenostavljenih oblik nepovratnih sredstev dejanski stroški in izdatki niso predmet preverjanja in spremljanja. ESSR: zahteva je da se knjiži le priliv
71.	glede na nejasnost vsem pošiljam spodnjo razlaga glede stroškov dela v okviru projektov investicijske narave.
	Projekt investicijske narave sestavljajo: naložbe, (v opredmetena ali neopredmetena sredstva), zunanji izvajalci in strošek dela v obliki pavšala (fiksno 20%). Pri projektih investicijske narave <u>strošek dela ne more biti uvrščen pod "dejanske stroške"</u> saj se le ta <u>izplača kot pavšal</u> . Določeno delo kot <u>storitev</u> je lahko tudi v postavki " <u>storitev zunanjega izvajalca</u> ", npr promocija, študentsko delo,...

Obratno pa opozarjamo za pavšal (20 %), da je namenjen neposrednemu strošku osebja in ne še za določene storitve. Pri določenih projektih se je že pokazalo nepravilno uveljavljanje tega pavšala.